

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра менеджменту та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

28.11.2022

протокол № 8, п. 6

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 28.11.2022 № 213

ГЛОБАЛЬНЕ ВРЯДУВАННЯ /

GLOBAL GOVERNANCE

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» / «bachelor»
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування» / «Public administration»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування» / «Public administration»
Освітня програма	«Публічне управління та адміністрування» / «Public administration»

Розробник:

Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент

Гарант освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» –

Махначова Наталя, кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування від 3 жовтня 2022 р., протокол № 16; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 21 жовтня 2022 р., протокол № 7.

Рецензенти:

Наталія Корж, доктор економічних наук, професор;

Олександр Яременко, кандидат наук з державного управління,
доцент, декан факультету права, публічного управління та адміністрування
Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського

Редактор: Фатеева Т.

Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 08.12.2022 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний

Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,33.

Обл.-вид. арк. 1,03. Тираж 2. Зам. № 339.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета вивчення дисципліни: цілі та завдання навчальної дисципліни впливають із мети освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування з орієнтуванням на сталий розвиток громад, вдосконалення комунікативних стратегій органів публічної влади. Таким чином головною метою вивчення дисципліни «Глобальне врядування» є формування необхідних теоретичних знань щодо глобального врядування та практичних навичок імплементації передового зарубіжного досвіду інтеграції.

Дисципліна «Глобальне врядування» покликана реалізувати наступні завдання:

- 1) забезпечити знаннями здобувачів вищої освіти з питань правового, організаційного та функціонального аспектів глобального врядування;
- 2) виробити вміння:
 - аналізувати практику реалізації інтеграційних стратегій в контексті світових тенденцій;
 - розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження кращих практик врядування в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
 - використовувати передові надбання глобалізаційних трансформацій задля ефективної взаємодії органів публічної влади із суспільством, бізнесом;
- 3) розвинути пізнавальну активність та самостійність студентів при роботі з цифровими технологіями, зацікавити студентів можливостями ефективної роботи щодо реалізації сервісно-орієнтованого публічного управління та адміністрування, надати практичні навички зі створення цифрового контенту, використання цифрових ресурсів.
- 4) сформувати навички саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.

Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі.

Дисципліна «Глобальне врядування» належить до обов'язкових компонентів освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», викладається на четвертому курсі у першому семестрі загальним обсягом 180 годин / 6 кредитів. Вивчення дисципліни включає лекційні, практичні заняття та самостійну роботу, що сприяє закріпленню необхідних теоретичних знань та допомагає набуттю практичних навичок і формуванню компетентностей необхідних у роботі за фахом.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Глобальне врядування» для освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» є формування комплексу компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- **загальні компетентності:**

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..

- **спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

СК1. ФК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів..

СК4. 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Глобальне врядування» полягають:

РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління.

РН 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління.

РН 17. Розуміти взаємозв'язок державної політики та соціально-економічного розвитку країни, освітньо-культурного, етнонаціонального та релігійно-конфесійного розвитку територіальних громад.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні наступних нормативних дисциплін: «Децентралізація влади», «Цифрове урядування».

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач, які потребують розроблення, впровадження та експлуатації захищених інформаційних і комунікаційних систем.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Якщо здобувач вищої освіти повністю виконав програму дисципліни та набрав протягом семестру 75 і більше балів, то підсумкова оцінка може бути виставлена без опитування чи виконання екзаменаційного завдання на момент проведення екзамену.

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка. Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Теми	Кількість годин				Форми контролю
	Всього	З них			
		лекції	практ	СРС	
Тема 1. Глобальне врядування: концептуальні засади. Глобалізація та світова цивілізація.	18	4	4	10	КТ, ІЗ, СУН
Тема 2. Антиглобалістський рух. Глобальні тренди світового розвитку. Футуроглобалістика.	19	4	4	11	УО, КТ, Е, СУН
Тема 3. Розвиток глобалізаційних процесів у Європі. Основні етапи європейської інтеграції. Єдиний економічний та валютний союз	13	4	2	7	КТ, ІЗ, СУН
Тема 4. Чотири розширення ЄС у ХХ столітті. Три розширення ЄС у ХХІ столітті	15	4	4	7	УО, ІЗ, СУН
Тема 5. Зовнішня політика ЄС та перспективи подальшого розширення	12	2	4	6	ПО, ІЗ, СУН
Тема 6. Простір свободи, безпеки та справедливості Європейського Союзу	11	2	2	7	Е, ІЗ, СУН
Тема 7. Основні засади правової системи Європейського Союзу. Інституційний розвиток Європейського Союзу	14	4	4	6	УО, ІЗ, СУН
Тема 8. Органи та інститути Європейського Союзу: їх склад, повноваження та порядок функціонування	15	4	4	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Тема 9. Особливості функціонування Європейського парламенту. Європейська рада та Рада Європейського Союзу в структурі органів ЄС	13	4	2	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Тема 10. Європейська комісія: склад, функції та повноваження. Суд Європейського Союзу як вища судова інстанція ЄС	13	4	2	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Тема 11. Україна та політика європейської й євроатлантичної інтеграції. Місце і роль України в процесі глобалізації.	13	2	4	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Тема 12. Вплив глобалізації на країни Латино-Карибської Америки, Африки	13	2	4	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Тема 13. Сучасні тенденції та актуальні процеси міжнародних відносин та їх вплив на країни Південно-Східної та Східної Азії та Близького сходу	11	2	2	7	УО, КТ, ІЗ, СУН
Разом за навчальний рік	180/6	42	42	96	
Підсумковий контроль					екзамен письмовий

Умовні позначення: Е – есе, ПО – письмове опитування УО – усне опитування, ІЗ – індивідуальне завдання, КТ – комп'ютерне тестування. СУН- використання системи управління навчанням Moodle.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни (теми програми)

Тема 1. Глобальне врядування: концептуальні засади. Глобалізація та світова цивілізація.

Глобальне врядування: понятійно-категоріальний апарат. Сутність глобалізації як процесу сучасного світового розвитку. Асиметричний та гетерогенний характер глобалізації. Теорії глобалістики західної та вітчизняної науки. Формування нової соціопланетарної реальності у світовій та міжнародній політиці. Агенти глобалізації: «великі» світові держави.

Глобалізація як виклик сучасності. Глобальна криза модернізму (XIX-XX ст.). Диференціація країн на світових лідерів. Проблеми формування глобального ринку праці. Глобальні екологічні виклики сучасності. Глобалізація злочинності.

Тема 2. Антиглобалістський рух. Глобальні тренди світового розвитку. Футуроглобалістика.

Наукова концептуалізація проблеми антиглобалізму, поняття та сутність трактування. Виникнення антиглобалістського руху в сучасному світі: чинники, еволюція та форми існування. Мета і завдання антиглобалістів: їх соціальний склад, галузі та мотивація єднання. Лідери антиглобалістського руху.

Глобальні цілі людства. Глобальні проблеми сучасності. Глобалізація та використання ресурсів. Характеристика міграційних процесів в умовах глобалізації. Розвиток явища тероризму в умовах глобалізації.

Тема 3. Розвиток глобалізаційних процесів у Європі. Основні етапи європейської інтеграції. Єдиний економічний та валютний союз

Європа після Другої світової війни - початок співпраці (1945-1954). Витоки і передумови європейської інтеграції у другій половині XX ст. Правові засади європейської інтеграції. Трансформація Європейських Співтовариств у Європейський Союз. Період об'єднання і створення спільного ринку (1955-1989). Європейський Союз: мета, механізми й особливості формування та функціонування. Єдиний валютний союз (1990 - сьогодні).

Тема 4. Чотири розширення ЄС у XX столітті. Три розширення ЄС у XXI столітті

Перше розширення Європи (Великобританія, Данія, Ірландія). Середземноморське (друге і третє) розширення ЄС: Греція, Іспанія, Португалія. Четверте розширення (Швеція, Фінляндія, Австрія). Результати інтеграції для нових країн-членів та ЄС.

Програми підтримки ЄС для Центральної та Східної Європи. Копенгагенські критерії членства в ЄС. Процес переговорів між ЄС та країнами-кандидатами. П'яте та шосте розширення ЄС: виклики, результати та перспективи. Хорватія - останнє розширення ЄС. Країни-кандидати на вступ до ЄС. Brexit - вихід Великої Британії з ЄС.

Тема 5. Зовнішня політика ЄС та перспективи подальшого розширення

Європейська політика сусідства. Східне партнерство та Україна. Спільна зовнішня політика та безпека ЄС. Перспективи подальшого розширення ЄС. Країни-кандидати та потенційні країни.

Тема 6. Простір свободи, безпеки та справедливості Європейського Союзу

Історія створення Простору свободи, безпеки та справедливості. Загальні засади функціонування Простору свободи, безпеки та справедливості. Політика контролю, притулку та імміграції. Судова співпраця у сфері цивільного законодавства та кримінальних справ. Європейська прокуратура та співпраця у сфері поліцейських послуг.

Тема 7. Основні засади правової системи Європейського Союзу. Інституційний розвиток Європейського Союзу

Правова природа та членство в Європейському Союзі. Поняття та основні принципи права ЄС. Первинне та вторинне право Європейського Союзу. Конституційний процес в Європейському Союзі та прийняття Лісабонського договору. Принципи організації та діяльності інститутів Європейського Союзу.

Наднаціональні інституції у Спільноті з вугілля та сталі. Розвиток інституційної спроможності. Європейської економічної спільноти. Європейське співтовариство та подальший розвиток інституцій ЄС. Амстердамський договір, Ніццький договір та Лісабонський договори та їх вплив на функціонування інституцій ЄС.

Тема 8. Органи та інститути Європейського Союзу: їх склад, повноваження та порядок функціонування

Загальний опис інституцій ЄС та їх функцій. Інституційна основа Європейського Союзу. Інші установи та органи Європейського Союзу.

Суд аудиторів. Європейський центральний банк.

Тема 9. Особливості функціонування Європейського парламенту. Європейська рада та Рада Європейського Союзу в структурі органів ЄС

Еволюція становлення та структура Європейського парламенту. Повноваження та процедури в Європейському парламенті. Національні парламенти та Європейський парламент. Європейський парламент після прийняття Лісабонського договору.

Місце та роль Європейської ради та Ради ЄС в інституційній структурі. Європейська рада: склад, функції та повноваження. Рада Європейського Союзу як ключовий орган ЄС.

Тема 10. Європейська комісія: склад, функції та повноваження. Суд Європейського Союзу як вища судова інстанція ЄС

Організаційна структура Європейської комісії. Процедура призначення Європейської комісії. Діяльність та основні пріоритети Європейської комісії.

Роль і місце судових органів в системі інститутів Європейського Союзу. Суд (Court of Justice). Суд загальної юрисдикції (General Court)

Тема 11. Україна та політика європейської й євроатлантичної інтеграції. Місце і роль України в процесі глобалізації.

Формування політики європейської інтеграції України. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Глибока і всеосяжна Зона вільної торгівлі між сторонами. Лібералізація візового режиму між Україною та ЄС. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Євроатлантична співпраця. Участь України в глобалізаційних політичних, екологічних, правових, інформаційних процесах. Соціальні наслідки глобалізації в Україні.

Тема 12. Вплив глобалізації на країни Латино-Карибської Америки, Африки

Карибо-Латинська Америка як географічне і політичне поняття. Адаптація МЕРКОСУР та сучасні напрямки її діяльності. Характер економічного та політичного впливу США у регіоні у рамках актуальної національної стратегії країни. Спільнота латиноамериканських і карибських держав (Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribenos, CELAC). Позиція латиноамериканських держав у питанні створення загально континентальної зони вільної торгівлі.

Динаміка економічного і політичного розвитку африканських країн. Соціально-економічна характеристика Африки на початку XXI ст. «Афропесимісти» та «афрооптимісти». Інтеграційні процеси в Африці. Політика провідних країн світу стосовно Африки.

Тема 13. Сучасні тенденції та актуальні процеси міжнародних відносин та їх вплив на країни Південно-Східної та Східної Азії й Близького Сходу

Політичні аспекти розвитку в Східній та Південно-Східній Азії. АСЕАН: причини виникнення та цілі. Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Взаємодія глобальних та регіональних тенденцій на Близькому та Середньому Сході. Місце та роль Близького Сходу у формуванні сучасних міжнародних відносин. Регіональні організації на Близькому та Середньому Сході, специфіка інтеграційних процесів у регіоні.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3
Розуміти та знати: концептуальні засади глобального врядування. Оволодіти категорійно-понятійним апаратом загальними принципами, методами публічного управління та адміністрування в світовому просторі.	Тема 1. Глобальне врядування: концептуальні засади. Глобалізація та світова цивілізація. Лекція №1 <i>План лекції</i> Глобальне врядування: понятійно-категоріальний апарат. Сутність глобалізації як процесу сучасного світового розвитку. Формування нової соціопланетарної реальності у світовій та міжнародній політиці.	2
	Лекція №2 <i>План лекції</i> Диференціація країн на світових лідерів. Глобальні екологічні виклики сучасності. Глобалізація злочинності. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, яке виносить на СРС</i> Проблеми формування глобального ринку праці.	10
	Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Практичне заняття №1 <i>Завдання до заняття</i> Здійснити контент-аналіз категорії глобалізація. (альтерглобалізм). Деталізувати основні ознаки асиметричного та гетерогенного характеру глобалізації. Виділити основні відмінності теорії глобалістики західної та вітчизняної науки. Охарактеризувати роль агентів глобалізації: «великих» світових держав і громадянського суспільства.
	Практичне заняття №2 <i>Завдання до заняття</i> Проаналізувати процес глобалізації як виклик сучасності. Охарактеризувати глобальну кризу модернізму (XIX-XX ст.). Побудувати ментальну карту «Глобалізм VS націоналізм»	2

1	2	3
Розуміти та знати: Детермінанти антиглобалістського руху. Оволодіти принципами, методами реалізації глобальних цілей. Опанувати знання щодо глобальних проблем сучасності.	Тема 2. Антиглобалістський рух. Глобальні тренди світового розвитку. Футуроглобалістика. Лекція №3 <i>План лекції</i> 1. Наукова концептуалізація проблеми антиглобалізму, поняття та сутність трактування. 2. Виникнення антиглобалістського руху в сучасному світі: чинники, еволюція та форми існування. 2. Мета і завдання антиглобалістів: їх соціальний склад, галузі та мотивація єднання. Лекція №4 <i>План лекції</i> 1. Глобальні цілі людства. 2. Глобальні проблеми сучасності. 3. Глобалізація та використання ресурсів. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2 2
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, яке виносить на СРС.</i> 1. Лідери антиглобалістського руху. 2. Футуроглобалістика.	11
	Практичне заняття №3 <i>Завдання до заняття</i> 1. Здійснити контент-аналіз категорій антиглобалізм (альтерглобалізм). 2. Побудувати соціальний портрет одного з лідерів антиглобалістського руху. 3. Характеристика міграційних процесів в умовах глобалізації. Практичне заняття №4 <i>Завдання до заняття</i> 1. Розкрити елементи футуроглобалістики через призму мистецтва, архітектури, кінематографа. 2. Охарактеризувати розвиток явища тероризму в умовах глобалізації.	2 2
Розуміти та знати: передумови та основні етапи європейської інтеграції	Тема 3. Розвиток глобалізаційних процесів у Європі. Основні етапи європейської інтеграції. Єдиний економічний та валютний союз Лекція №5 <i>План лекції</i> 1. Європа після Другої світової війни - початок співпраці (1945-1954).	2

1	2	3
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, яке виносить на СРС</i> 1. Україна та проект «Східне партнерство» 2. Країни-кандидати та потенційні країни до вступу в ЄС.	6
	Практичне заняття №8 <i>Завдання до заняття</i> 1. Охарактеризувати Європейську політику сусідства. 2. Систематизувати чинники, що вплинули на створення проекту «Східне партнерство». 3. Узагальнити механізми поступу України в проєкті «Східне партнерство».	2
	Практичне заняття №9 <i>Завдання до заняття</i> 1. Визначити основні цілі спільної зовнішньої політики Європейського Союзу. 2. Охарактеризувати діяльність Високого представника при реалізації Спільної зовнішньої політики та безпеки ЄС.	2
Розуміти та знати: особливості побудови простору свободи, безпеки та справедливості Європейського Союзу.	Тема 6. Простір свободи, безпеки та справедливості Європейського Союзу Лекція №10 <i>План лекції</i> 1. Історія створення Простору свободи, безпеки та справедливості. 2. Загальні засади функціонування Простору свободи, безпеки та справедливості. 3. Політика контролю, притулку та імміграції. 4. Судова співпраця у сфері цивільного законодавства та кримінальних справ. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу. <i>Питання, які виносяться на СРС</i> 1. Європейська прокуратура та співпраця у сфері поліцейських послуг.	7
	Практичне заняття №10 <i>Завдання до заняття</i> 1. Розкрийте засадничі принципи Лісабонського договору. 2. Розкрийте особливості співпраці у сфері поліцейських послуг між державами-членами ЄС та інституціями ЄС.	2

1	2	3
Розуміти та знати: основні засади правової системи Європейського Союзу. Опанувати знання щодо інституційного розвитку Європейського Союзу.	Тема 7. Основні засади правової системи Європейського Союзу. Інституційний розвиток Європейського Союзу Лекція № 11 <i>План лекції</i> 1. Поняття та основні принципи права ЄС. 2. Первинне та вторинне право Європейського Союзу. 3. Конституційний процес в Європейському Союзі та прийняття Лісабонського договору.	2
	Лекція № 12 <i>План лекції</i> 1. Наднаціональні інституції у Спільноті з вугілля та сталі. 2. Розвиток інституційної спроможності. Європейської економічної спільноти. 3. Європейське співтовариство та подальший розвиток інституцій ЄС. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виноситься на СРС</i> 1. Принципи організації та діяльності інститутів Європейського Союзу. 2. Амстердамський договір, Ніщський договір та Лісабонський договори та їх вплив на функціонування інституцій ЄС.	6
	Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані. Практичне заняття №11 <i>Завдання до заняття</i> 1. Охарактеризувати підстави, за яких країна може вийти з Європейського Союзу чи може бути виключена зі складу ЄС. 2. Конкретизувати своєрідність права ЄС та його відмінність від класичних правових систем (внутрішньодержавного і міжнародного права). 3. Деталізувати правові акти, які входять до первинного та вторинного законодавства ЄС. Практичне заняття №12 <i>Завдання до заняття</i> 1. Визначити роль Ради Міністрів у Спільноті з вугілля та сталі. 2. Візуалізуйте поняття чотирьох свобод пересування в Європейській Економічній Спільноті.	2

1	2	3
	3. Охарактеризувати наслідки підписання Амстердамського договору для європейських інституцій.	
Розуміти та знати: функції та принципи діяльності органів та інститутів Європейського Союзу. Опанувати знання щодо повноважень та порядку функціонування окремих інститутів ЄС. Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Тема 8. Органи та інститути Європейського Союзу: їх склад, повноваження та порядок функціонування Лекція №13 <i>План лекції</i> 1. Загальний опис інституцій ЄС та їх функцій. 2. Інституційна основа Європейського Союзу. 3. Інші установи та органи Європейського Союзу. Лекція №14 <i>План лекції</i> 1. Суд аудиторів. 2. Європейський центральний банк. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29. Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виносить на СРС</i> Повноваження та порядок функціонування Уповноваженого з прав людини Практичне заняття №13 <i>Завдання до заняття</i> 1. Окреслити інституційну основу Європейського Союзу. 2. Систематизувати організаційно-функціональну структуру ЄС щодо законотворчих процесів. Практичне заняття №14 <i>Завдання до заняття</i> 1. Конкретизувати напрямки діяльності Суду аудиторів, Комітету регіонів. 2. Визначити основні послуги Європейського інвестиційного банку, обов'язки Європейського інспектора із захисту даних, функції Європейської школи управління.	2 2 7 2 2
Розуміти та знати: особливості функціонування Європейського парламенту. Опанувати знання щодо ролі та місця Європейської ради та Ради Європейського Союзу.	Тема 9. Особливості функціонування Європейського парламенту. Європейська рада та Рада Європейського Союзу в структурі органів ЄС Лекція №15 <i>План лекції</i> 1. Еволюція становлення та структура Європейського парламенту. 2. Повноваження та процедури в Європейському парламенті.	2

1	2	3
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	<i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	
	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виносить на СРС</i> 1. Характеристика складу та порядку діяльності Суду загальної юрисдикції (General Court). 2. Особливості судової практики Суду загальної юрисдикції в сфері зовнішніх відносин.	7
	Практичне заняття №16 <i>Завдання до заняття</i> 1. Охарактеризувати основні засади колегіальності прийняття рішень в Європейській комісії. 2. Деталізувати шість пріоритетів Європейської Комісії на 2019-2024 рр. 3. Охарактеризувати основні принципи, встановлені прецедентною практикою Суду ЄС. 4. Навести приклади судової практики Європейського Суду загальної юрисдикції.	2
Розуміти та знати: основи української політики європейської та євроатлантичної інтеграції.	Тема 11. Україна та політика європейської й євроатлантичної інтеграції. Місце і роль України в процесі глобалізації. Лекція №19 <i>План лекції</i> 1. Європейський вибір України як головний вектор подальшого розвитку нашої держави. 2. Інституційно-правові основи співробітництва України та ЄС. Європейська інтеграція та місце в ній України. 3. Євроатлантична співпраця 4. Образ України в сучасному світі, що глобалізується. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виносить на СРС</i> 1. Критерії розширення і поглиблення європейської інтеграції в Україні. 2. Перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС. 3. Соціальні наслідки глобалізації в Україні.	7
	Практичне заняття №17 <i>Завдання до заняття</i> 1. Проаналізувати критерії розширення і	2

1	2	3
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	поглиблення європейської інтеграції в Україні. 2. Охарактеризувати Перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС. Практичне заняття №18 <i>Завдання до заняття</i> 1. Візуалізувати образ України в сучасному світі. 2. Систематизувати участь України в глобалізаційних політичних, екологічних, правових, інформаційних процесах. 2. Охарактеризувати забезпечення національних інтересів України крізь призму глобалізації.	2
Розуміти та знати: основи глобального врядування країн Латино-Карибської Америки та Африки	Тема 12. Вплив глобалізації на країни Латино-Карибської Америки, Африки Лекція №20 <i>План лекції</i> 1. Карибо-Латинська Америка як географічне і політичне поняття. 2. Адаптація МЕРКОСУР та сучасні напрямки її діяльності. 3. Характер економічного та політичного впливу США у регіоні у рамках актуальної національної стратегії країни. 4. Динаміка економічного і політичного розвитку африканських країн. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виносить на СРС</i> Інтеграційні процеси в Африці.	7
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Практичне заняття №19 <i>Завдання до заняття</i> 1. Первинні засади організації спільноти латиноамериканських і карибських держав (Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribenos, CELAC). 2. Охарактеризувати позицію латиноамериканських держав у питанні створення загально континентальної зони вільної торгівлі. Практичне заняття №20 <i>Завдання до заняття</i> 1. Дослідити соціально-економічну характеристику Африки на початку XXI ст. 2. Охарактеризувати політику провідних країн світу стосовно Африки.	2 2

1	2	3
Розуміти та знати: основи глобального врядування країн Південно- Східної та Східної Азії й Близького сходу	Тема 13. Тема Сучасні тенденції та актуальні процеси міжнародних відносин та їх вплив на країни Південно-Східної та Східної Азії й Близького сходу Лекція №21 <i>План лекції</i> 1. Політичні аспекти розвитку в Східній та Південно-Східній Азії. 2. АСЕАН: причини виникнення та цілі. Азіатсько- Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). 3. Взаємодія глобальних та регіональних тенденцій на Блиькому та Середньому Сході. <i>Література</i> Основна: 1-7. Додаткова: 8-19. Інтернет-ресурси: 20-26. Нормативно-правова: 29.	2
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Самостійна робота: вивчення та доповнення матеріалу лекції <i>Питання, яке виносить на СРС</i> Регіональні організації на Блиькому та Середньому Сході, специфіка інтеграційних процесів у регіоні.	7
Вміти: самостійно працювати з джерелами в Інтернеті, аналізувати інформацію та візуалізувати дані.	Практичне заняття №21 <i>Завдання до заняття</i> 1. Узагальнити місце та роль Блиького Сходу у формуванні сучасних міжнародних відносин. 2. Систематизувати специфіку регіональних організацій на Блиькому та Середньому Сход.	2
Всього за навчальний рік		180

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Колісніченко Р. М. Глобалістична свідомість людства: політологічний аналіз: монографія. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 422 с. URL: <http://kropivnitsky.maup.com.ua/assets/files/kolisnichenko.pdf>
2. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упорядн. словн. Волобуєва С. В.]. К.: НТУ, 2016. 184 с. URL: <https://ukreligieznavstvo.wordpress.com/2019/01/17/fgps/>
3. Трофименко М.В. Антиглобалістський рух: ідеологія та джерела фінансування. *Гілея*. 2019. Вип. 19. С. 302-309.
4. Управління в ЄС та політика європейської інтеграції: Мультимедійний підручник. URL: <https://eugov.chmnu.edu.ua/miltymediinyi-posibnyk/>
5. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації: колективна монографія/ кол. авт.; за ред. проф. А. П. Голікова, проф. О. А. Довгаль. Харків. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 347 с. URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/064bfbc872b46bc1eb2efebc93695e89.pdf>
6. Digital Democracy in a Globalized World. M. Adams, A. Banerjee, E. Bayamlioglu та ін. Elgar Law, Technology and Society series. 2017. URL: <https://www.e-elgar.com/shop/gbp/digital-democracy-in-a-globalized-world-9781785363955.html>
7. Nikolina I.I. Democratic governance: local development. Humanization concept of public administration: theoretical and methodological fundamentals : Scientific monograph. Riga. LaPra : «Baltija Publishing». 2022. 248 p. Pp. 157-194. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/211>

Додаткові

8. Анісімов В.В. «Оссуру Wall Street»: фінансова криза, банки та проблема суспільної згоди. *Financial space*. №4 (4) 2011. С. 7-14. URL: <https://ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1104/11avvows.pdf>
9. Гурковський В. І. Демократичне врядування в умовах глобалізації. *Державно-управлінські студії*. № 2, 2017. URL: <http://studio.ipk.edu.ua/demokratychnoho-vryaduvannya-v-umovakh-hlobalizatsiyi/>
10. Ніколіна І.І., Ніколіна І.І., Мазур І.В.. Моделювання загроз цифрової трансформації. Інформаційне суспільство: сучасні трансформації: монографія / За ред. У. Лешко, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю. 2020. С. 60-67.
11. Ніколіна І.І.. Трансформація публічного управління в Україні в умовах децентралізації. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: збірник наукових праць VII Міжнародної наук.-практ. конференції* (м. Вінниця, 05-07 черв. 2019 р.). Вінниця. 2019. Ч.1. С. 279-290.

12. Ткаля О. В Розуміння належного врядування за сучасних умов. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки.* Том 31 (70) № 2 2020 С. 125-130 URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_2/2-2_2020.pdf#page=133
13. Презентовано комплексну оцінку системи держуправління України та її відповідності принципам державного управління ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezentovano-kompleksnu-ocinku-sistemi-derzhupravlinnya-ukrayini-ta-yiyi-vidpovidnosti-principam-derzhavnogo-upravlinnya-yes>
14. Шаров Ю, Чикаренко І. Європейські стандарти публічного управління: проєкція на муніципальний рівень. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_01\(4\)/10syppmr.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_01(4)/10syppmr.pdf)
15. Шаульська Г М. Сучасні західні управлінські моделі. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.* 2018 №3 С.111-116. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzizvru_2018_3_18
16. Якобчук Н. С. Європейські принципи належного врядування та перспективи впровадження в Україні. *Збірник тез ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні».* 2020 С. 118-122 URL: [http://old.univer.km.ua/doc/zbirniki/Stanovlennya_ta_rozvitok_mistseвого_samovryaduvannya_v_Ukraini_\(zbirnik_tez\)_07.12.2020.pdf#page=119](http://old.univer.km.ua/doc/zbirniki/Stanovlennya_ta_rozvitok_mistseвого_samovryaduvannya_v_Ukraini_(zbirnik_tez)_07.12.2020.pdf#page=119).
17. European Governance. A WhitePaper.Brussels: Commission of the European Communities, 2001. 35 p.
18. Human development report 2021-22. URL : <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2021-22>
19. Strategy on innovation and good governance at local level. URL : https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d47c5

Інтернет-джерела

20. Вступ до ЄС. URL: <https://www.euointegration.com.ua/tags/eu-ukraine/>
21. Громадянське суспільство і влада: інтерактивна інформаційно-аналітична система. URL: <http://civic.kmu.gov.ua>
22. Демократичне врядування. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/democratic-governance>.
23. Навчальний дистанційний курс «Належне врядування». URL : <https://e-learning.in.ua/storage/111/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D1%83.pdf>
24. Centre of Expertise for Good Governance. URL: <https://www.coe.int/en/web/good-governance/centre-of-expertise>

25. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
26. Global Government Forum. URL: <https://www.globalgovernmentforum.com/>

Офіційні документи

27. Європейська Хартія про місцеве самоврядування. *Місьцеве самоврядування*. 1997. №1 2 (3). С. 90–94.
28. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80?find=1&text=%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B5+%D0%B2%D1%80%D1%8F%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F#n9>
29. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820